

התנאי היחיד לקבלת משרה רמה בדרג המחליט הוא: שעל כל דבר שיובא לדיון ותהיה בו החלטה שלא לפי השו"ע, ימחה על כך הנציג הדתי. אך אם לא ימלא תנאי זה, יהיה תפקידו ומעמדו שלא לפי השו"ע. בנוגע לבחירה בבחירות – העיר הרבי שליט"א – איני רואה בכך בעיה, על-אף שישנם על כך חילוקי דעות, כיון שבכך יכולה לצמוח טובה ליהודי. עתה התייחס הרבי שליט"א לשאלתם השניה – מדוע מתפללים החסידים מאוחר: קריאת-שמע של שחרית קוראים החסידים בזמנה – הסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א – אך את זמן התפילה – בסוף שעה רביעית, מאחרים. וזאת בהתאם לפסק דינו של הרמב"ם המובא בשו"ע אדמו"ר הזקן האומר: ש"תפילה ללא כוונה אינה תפילה". כוונתו של הרמב"ם אינה לפירוש המילות – ביאר הרבי שליט"א – שהרי בדין תפילה ללא פירוש המילות ישנם חילוקי דעות בפוסקים, האם זה מעכב בתפילה או לא; לא בכך בא להכריע הרמב"ם. הלכה זו משמעותה – הכוונה הכללית הצריכה להיות עוד קודם התפילה: "דע לפני מי אתה עומד", שללא כוונה זו – פוסק הרמב"ם – תפילתו אינה תפילה. ומה תועלת תהיה, איפוא, אם יקום היהודי ויתפלל מוקדם – שאל הרבי שליט"א – ובשעת התפילה יחשוב אודות פרנסתו ועסקיו ויתחייב בתפילה נוספת במקום זו שהיתה ללא כוונה...

הלימוד בקולג' – החל הרבי שליט"א לענות על השאלה השלישית – אינו רצוי. שהרי ידוע מאמר חז"ל: "ודיברת בם – ולא בדברים בטלים ולא בחכמות חיצוניות". לכן יש להתייחס לכל מקרה של אדם החפץ ללמוד בקולג', לגופו. המסקנה תהיה ברורה, כשנביט אל מגמת לימודיו בבית ספר שכזה: אם כל חפצו הוא לקבל משרה מכובדת – בעתיד, משרה שתענה על כל צרכיו הגשמיים ותפנה את טרדת הפרנסה מעליו, (אלא שלשם כך עליו ללמוד ולקבל תואר פרופסור), אין בכך דבר פסול. שהרי עצם הלימוד והתארים טפלים הם בעיניו ומשאת נפשו היא הכנת פרנסה טובה לימים הבאים, וכשם שאפשר להתפרנס ממכירת נעלים או כסנדלר יכול הוא להתפרנס כ"פרופסור" וכעורך-דין.

אך אם מטרת כניסתו ללימודים ברמה גבוהה זו, הינה בכדי להשתייך ל"שכבה הגבוהה" בעם; ללמוד את נימוסי המדינה; לדעת על שייקספיר וללמוד את תורותיו של איינשטיין, ובכדי שיוכל להתערב בכל ויכוח

ולהשמיע בו את דעותיו, לימוד שכזה הינו ביטול תורה וממילא ע"פ דין שו"ע אסור לאדם זה ללכת ללמוד בקולג'.

אפילו בשעה שהולך ללמוד בכדי לקבל תואר הפרופסור, עבור פרנסתו, שאז ישנו היתר הלכתי ללימודו זה – כאמור – אסורה המחשבה שבדרך אגב יהיה לו רווח בכך שיתמצא בענייני העולם, ובאם נופלות במחשבתו רעיונות שכאלו עדיף שלא ילך כלל ללמוד בקולג'...

נכנסה אלי – סיפר הרבי שליט"א לשני הבחורים שעמדו קשובים לדבריו – אשה דתיה המכסה את ראשה, עם בעלה המגדל את זקנו, בלווית בנם שלמד ב"היי-סקול". שאלתי אותם – ממשיך הרבי שליט"א ומספר – היכן ילמד בנכם זה לאחר שיגמור את חוק לימודיו ב"היי-סקול"? ענתה לי האשה בפשיטות שהוא ילך ללמוד בקולג'. "צריכים לדעת להיות בני אדם" – הוסיפה ואמרה.

שאלתי אותה – ומה אכפת לך שבנך זה יהיה גאון ובראשו יהיו מונחים הש"ס והפוסקים? והיא ענתה לי – אמר הרבי שליט"א כשהוא מחייך – "הוא באמת יהיה גאון אך להתנהג כאדם הוא לא ידע, ומה יהיה על ידיעותיו? כיצד ידע על שייקספיר ושאר גדולי עולם ומתי נולדו ומה היו קורות חייהם?".

כששמעתי זאת – ממשיך הרבי שליט"א – שאלתי אותה האם היא יודעת מתי נולד רבא, והיא ענתה בכנות שהיא אינה יודעת את תאריך הולדתו של רבא, "ואת תאריך לידתו של "דזשוליס סיסור" יודעת את? – שאלתיה – והיא ענתה לי "מעולם לא פגשתי אותו"... מובן איפוא שאם מטרת הלימודים היא ההשכלה וההתמצאות בדרכי החיים אסור ללכת לשם כך לקולג'.

בנוגע לשאלתכם מדוע אין שאר החסידים מתעסקים בהפצת המעיינות, שאלה זו אינה מופנית אלי אלא אל אותם חסידים שאינם מקיימים את צויו של המשיח, וצריכים לשאול אותם מהי הסיבה לכך. אך בפשטות אפשר לומר: כיון שלהרב המגיד נ"ע היו תלמידים רבים, כל אחד למד את דברי רבו באופן שונה: האדמו"ר הזקן הבין ולקח את הדברים באופן של הרחבה והפצה, אך שאר תלמידיו לא הבינו את הענין באופן של הפצה – אמנם בעמקות אך ללא הרחבה. ומכיון שתלמידי המגיד לא הבינו זאת כאדמו"ר הזקן אין תלמידיהם מפיצים את תורתו.